

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 61/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. februára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Sirankom, Vajnorská 89, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 604/2012 a jeho uznesením z 30. novembra 2012 a základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 409/2013 a jeho uznesením z 30. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Sirankom, Vajnorská 89, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 604/2012 a jeho uznesením z 30. novembra 2012 a základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 409/2013 a jeho uznesením z 30. septembra 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa podala Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) žalobu o určenie neplatnosti právnych úkonov proti žalovanej [REDAKOVANÉ], o ktorej viedol okresný súd konanie pod sp. zn. 52 C 194/2009 a rozsudkom zo 17. októbra 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol a sťažovateľku zaviazal na náhradu trov konania žalovanej.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré krajský súd napadnutým uznesením z 30. novembra 2012 odmietol ako oneskorene podané podľa § 218 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Krajský súd sa pri odôvodnení svojho uznesenia obmedzil na konštatovanie, že odvolanie sťažovateľky bolo podané na poštovú prepravu 5. novembra 2011, teda po uplynutí odvolacej lehoty, ktorá uplynula 2. novembra 2011.

Proti uzneseniu krajského súdu z 30. novembra 2012 podala sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 237 písm. f) OSP, t. j. vadou konania spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom s tým, že vada konania podľa sťažovateľky spočívala v tom, že krajský súd nesprávne odmietol jej odvolanie, keď neprihliadol na faxové podanie odvolania okresnému súdu v posledný deň odvolacej lehoty.

Najvyšší súd napadnutým uznesením z 30. septembra 2014 odmietol dovolanie sťažovateľky ako neprípustné, pričom sa pri skúmaní prípustnosti dovolania sústredil na posúdenie dôvodnosti záverov krajského súdu o oneskorenosti sťažovateľkou podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu s ohľadom na to, že nesprávne závery krajského súdu by mohli založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f) OSP. Najvyšší súd skúmal tvrdenie sťažovateľky uvedené v jej dovolaní, že odvolanie podala okresnému súdu prostredníctvom telefaxu v posledný deň odvolacej lehoty 2. novembra 2011 na číslo faxu okresného súdu a až následne doplnila v lehote troch dní predložením originálu, keďže predmetné odvolanie podané prostredníctvom telefaxu sa v súdnom spise nenachádza, a uviedol:

„Žalobkyňa včasnosť svojho telefaxového podania preukazovala protokolom o odoslaní faxu... na faxové číslo Okresného súdu Bratislava II (02/48 701 222) dňa 2. novembra 2012 v čase 23:58, počet strán 21. Zároveň súdu doručila kópiu podrobného rozpisu hovorov..., kde je uvedené volanie na číslo 02/48 701 222 dňa 2. novembra 2012 v čase 23:58 z čísla 02/39 018 842.

Najvyšší súd Slovenskej republiky listom z 28. augusta 2013 požiadal súd prvého stupňa, aby zaujal stanovisko ku skutočnosti, že odvolanie žalobkyne podané podľa jej tvrdenia faxom 2. novembra 2012 sa v spise nenachádza a prípadne vykonal nevyhnutné procesné úkony smerujúce k objasneniu skutočnosti, či bolo odvolanie podané na súd prvého stupňa tak, ako tvrdí žalobkyňa.

V zmysle šetrenia spornej skutočnosti boli súdom prvého stupňa ako svedkyne vypočuté [REDAKOVANÉ], pracovníčka podateľne a [REDAKOVANÉ], pracovníčka sekretariátu. Vypočuté svedkyne sa nevedeli konkrétne vyjadriť k tomu, či bolo alebo nebolo podanie žalobkyne podané tak, ako to tvrdí. Z hlásenia o činnosti faxu č. 02/48 701 222... vyplýva, že 2. novembra 2012 boli na tento fax doručené podania v čase 12:53, bez uvedenia čísla odosielateľa, počet strán 4, a v časoch 15:33 a 17:21, obe s počtom strán 4, z faxových čísiel odlišných od čísla 02/39 018 842 (číslo faxu, z ktorého podľa tvrdenia žalobkyne bolo odvolanie podané). Ani jedno z týchto podaní nie je totožné s podaním žalobkyne, nezhodujú sa okrem faxového čísla odosielateľa ani s časom podania a počtom

strán. Dňa 3. novembra 2012 boli doručené dve podania v čase 00:02, bez uvedenia čísla odosielateľa, počet strán 4 a v čase 00:03, bez uvedenia čísla odosielateľa, počet strán 31. Tieto podania, aj keď sú časovo najbližšie k času, ktorý je uvedený v protokole o odoslaní faxu doručenom žalobkyňou, nesúhlasia presným časom ani počtom strán s podaním žalobkyne. Aj v prípade, že by niektoré z týchto podaní bolo podaním žalobkyne, znamenalo by to, že jej podanie - odvolanie, bolo podané po uplynutí lehoty na podanie odvolania, ktorej posledným dňom bol 2. november 2012.

Na základe týchto zistení dovolací súd 10. júna 2014 vyzval žalobkyňu, aby hodnoverným spôsobom preukázala včasnosť podania odvolania telefaxom na Okresný súd Bratislava II, pretože dôkazy ktoré boli doposiaľ súdu predložené, vzhľadom na výsledky šetrenia okresného súdu, o tom nesvedčia. Na túto výzvu žalobkyňa doposiaľ nereagovala.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že tvrdenie žalobkyne, že jej odvolanie bolo podané prostredníctvom telefaxu včas, nebolo preukázané. Súd prvého stupňa totiž vykonaním šetrenia zistil, že hlásenie o činnosti faxu č. 02/48 701 222, na ktorý žalobkyňa podľa vlastného tvrdenia svoje podanie podala, neobsahuje údaj o doručení jej podania a teda, že faxové podanie, tak ako tvrdí žalobkyňa, na súd prvého stupňa doručené nebolo. ... Odvolací súd preto nepochybil, keď odmietol odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané; týmto svojím rozhodnutím dovolací súd neodňal žalobkyňi možnosť konať pred súdom. “

Sťažovateľka vo svojej sťažnostnej argumentácii namietala nesprávne závery krajského súdu a aj najvyššieho súdu o oneskorenosti ňou podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu a nedostatočné a nelogické odôvodnenie záverov oboch označených súdov, keď uviedla:

„Najvyšší súd sa opiera o prílišný formalizmus v konaní, napriek tomu, že podnikol kroky pre zistenie skutočného stavu veci, nakoniec chybil keď nielen že prehliada očividné dôkazy a právne ustanovenia:

- pre zásielky doručované súdu nie je rozhodujúci moment doručenia..., avšak odovzdania na prepravu pre doručenie, čo sťažovateľka riadne súdu preukázala... riadnymi potvrdeniami tak z faxového prístroja o riadnom odovzdaní podania na prepravu/doručenie

súdu v lehote dňa 02.11.2012 ako aj potvrdením operátora telekomunikačnej siete, ktorý sa riadi stredoeurópskym časom

- rozhodujúci je stredoeurópsky čas (a nie individuálne nastavenie hodín súdu - či už na faxe, alebo inde..., ktorý stredoeurópsky čas bol jednoznačne preukázaný sťažovateľkou...

V daných súvislostiach je treba vychádzať z predpokladu, že sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa včas, pretože v konaní nebolo mimo rozumných pochybností preukázané, že sťažovateľka tak neurobila.

Najvyšší súd prehliada logiku skutočnosti, že... je zrejmé, že súd mal nesprávne nastavené údaje o čase a iné, resp. že dokonca prístroj samotný bol chybový...

V daných súvislostiach Krajský súd v Bratislave dokonca nevykonal ani len pokus na zistenie skutočného stavu veci, čím bezprecedentne porušil základné práva, práva a slobody sťažovateľky, tak ako je špecifikované vyššie i nižšie v tejto sťažnosti. ...

Súdy žiadnym spôsobom dôveryhodne, rozumne, logicky neodôvodnili, prečo dôkazy predložené sťažovateľkou neakceptovali ako dôveryhodné a preukazné.“

Sťažovateľka ďalej uviedla:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky porušil právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky: „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.“ Keď konanie pôvodne prijaté dňa 10.05.2013 pod sp. zn. 2Cdo 181/2013..., neskôr od 20.11.2013 viedol na Najvyššom súde Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo 409/2013... a v úplne inom zložení súdneho senátu. V daných súvislostiach a tiež mnohomesačnou nečinnosťou vo veci na Najvyššom súde Slovenskej republiky ako aj na Okresnom súde Bratislava II bolo súdmi porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V daných súvislostiach bolo porušené aj právo sťažovateľky podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

V daných súvislostiach je pochybením súdu spis žurnalizovaný nie systematicky a/alebo chronologicky, avšak zmätočne, u mnohých dokumentov/č. 1. nie je jasný spôsob/na

základe čoho /akého podania/v ktorý deň boli do spisu zažurnalizované, uvedené evokuje úvahu prípadne možných „manipulácii so súdnym spisom...»

Sťažovateľka zároveň zdôraznila, že ňou označené základné a iné práva „v konaní porušené boli, nielen jednorázovo, ale opakovane a to tak postupmi súdu ako aj samotnými rozhodnutiami...“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol nálezom o porušení jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 604/2012 a o porušení jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 409/2013. Sťažovateľka ďalej navrhla, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 Co 604/2012 z 30. novembra 2012 a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 409/2013 z 30. septembra 2014 a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, priznal jej vo vzťahu k najvyššiemu súdu finančné zadosťučinenie v sume 1 070 €, „finančné odškodnenie za nemajetkovú ujmu“ a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v petite sťažnosti namietala porušenie svojho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 604/2012 a jeho uznesením z 30. novembra 2012 a základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a

čl. 13 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 409/2013 a jeho uznesením z 30. septembra 2014.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 604/2012 a jeho uznesením z 30. novembra 2012 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 409/2013 a jeho uznesením z 30. septembra 2014

Ústavný súd po preskúmaní postupu a uznesenia krajského súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie sťažovateľky pre oneskorenosť a postupu a uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu z dôvodu nezistenia väd konania podľa § 237 OSP [osobitne vady v zmysle § 237 písm. f) OSP, ktorá jedine mohla zakladať prípustnosť dovolania v danom prípade], nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli spochybniť udržateľnosť záverov krajského súdu ani najvyššieho súdu z hľadiska princípov spravodlivého procesu.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru uvádza, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m.

II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podstatu námietok sťažovateľky tvoria nesprávne závery krajského súdu a aj najvyššieho súdu o oneskorenosti ňou podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu, a to závery o nepreukázanosti včasného doručenia odvolania telefaxom na faxové číslo okresného súdu. Sťažovateľka tvrdila a tvrdí, že v posledný deň odvolacej lehoty

2. novembra 2012 v čase o 23.58 h stredoeurópskeho času bolo z jej faxu odoslané odvolanie v rozsahu 21 strán na fax okresného súdu (čo preukazovala protokolom o odoslaní faxu z čísla 02/39 018 842 na faxové číslo okresného súdu 2. novembra 2012 v čase o 23.58 h a kópiou podrobného rozpisu hovorov, kde je uvedené volanie z čísla 02/39 018 842 na faxové číslo okresného súdu 2. novembra 2012 v čase 23.58 h).

Najvyšší súd tvrdenia sťažovateľky nepovažoval za preukázané ňou predloženými dôkazmi, a to s poukazom na zistenia okresného súdu pri preverovaní doručených faxov vykonaného na dožiadanie najvyššieho súdu. Podľa záverov preverovania vykonaného okresným súdom v čase najbližšom sťažovateľkou označenému času odoslania faxu okresný súd evidoval „z hlásenia o činnosti faxu“ prijatie dvoch podaní, a to podania v rozsahu 4 strán doručeného 3. novembra 2012 v čase 00.02 h a podania v rozsahu 31 strán doručeného 3. novembra 2012 v čase 00.03 h u oboch podaní bez uvedenia čísla odosielateľa, pričom tieto dve podania sa rozsahom strán ani časom odoslania nezhodujú s podaním označovaným sťažovateľkou. Zo zistení okresného súdu vyplýva, že po obsahovej stránke neporovnával jemu doručené podania s podaním sťažovateľky a v tomto smere len konštatoval, že aj keby niektoré z týchto podaní bolo podaním sťažovateľky, znamenalo by to, že jej podanie – odvolanie bolo podané po uplynutí lehoty na podanie odvolania, ktorej posledným dňom bol 2. november 2012.

Najvyšší súd zároveň vyzval sťažovateľku, aby hodnoverným spôsobom preukázala včasnosť podania svojho odvolania okresnému súdu v nadväznosti na výsledky preverovania vykonaného okresným súdom na dožiadanie najvyššieho súdu, na čo však sťažovateľka nereagovala.

Z ustanovenia § 204 ods. 1 OSP vyplýva, že odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 42 ods. 1 OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej

alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že na podanie obsahujúce návrh vo veci samej, akým je aj odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ktoré bolo urobené telefaxom, sa prihliadne a má rovnaké právne účinky ako riadne podanie, a to už od času jeho urobenia. Predpokladom vzniku takýchto účinkov je doplnenie takého podania predložením jeho originálu najneskôr do troch dní.

V preskúmvanej veci nebolo sporným, že 15-dňová lehota na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu uplynula 2. novembra 2012 o 24.00 h.

Podľa § 57 ods. 3 OSP lehota je zachovaná iba vtedy, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Pod pojmom orgán, ktorý ho má povinnosť doručiť, podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu (ako aj Najvyššieho súdu Českej republiky, napr. uznesenie sp. zn. 26 Cdo/2378/99 z 18. decembra 2000) možno rozumieť najmä poštu. Prevádzkovateľ telefaxového spojenia (ak nejde súčasne o poštový úrad) však nie je orgánom, ktorý má povinnosť podanie doručiť v zmysle § 57 ods. 3 OSP. Ak urobí účastník konania podanie súdu telefaxom, čo v súlade s ustanovením § 42 ods. 3 OSP nepochybne urobiť môže, nesie procesnú zodpovednosť za to, že pri zvolenej forme komunikácie také podanie ako celok dôjde súdu včas, teda pred uplynutím zákonnej lehoty. Okamih, kedy bolo také podanie vložené do telefaxového prístroja, prípadne okamih, kedy bolo začaté jeho odosielanie na telefaxovú adresu súdu, nie sú z hľadiska posúdenia včasnosti opravného prostriedku (zachovanie zákonnej lehoty pre jeho podanie) právne relevantné. Pri podaní urobenom telefaxom je rozhodujúci moment doručenia telefaxového podania súdu.

Najvyšší súd taktiež judikoval, že v prípade, ak nemožno v súdnom spise nájsť faxové podanie, ktorého obsahom je odvolanie, nemôže táto skutočnosť byť účastníkovi konania podávajúcemu tento opravný prostriedok na ujmu a je potrebné vychádzať z prezumpcie včasnosti takéhoto podania. Základným predpokladom takéhoto postupu je však unesenie dôkazného bremena zo strany tohto účastníka konania spočívajúceho v preukázaní odoslania a tiež aj doručenia takéhoto podania.

V zmysle uvedeného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd učinil správny záver, keď nepovažoval za preukázané včasné podanie odvolania sťažovateľkou telefaxom na základe ňou predložených dôkazov v spojení so zisteniami okresného súdu o doručených faxových podaniach v rozhodnom čase a v spojení s nereagovaním sťažovateľky na výzvu najvyššieho súdu o hodnoverné preukázanie včasnosti podania odvolania telefaxom.

Ústavný súd pri preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu v spojení s uznesením krajského súdu dospel k záveru, že najvyšší súd sa primerane vysporiadal s argumentáciou sťažovateľky v jej odvolaní, najvyšší súd a aj krajský súd správne ustálil skutkový stav veci a relevantné zákonné ustanovenia aplikoval spôsobom, ktorý neodporuje ich zneniu, účelu ani označeným článkom ústavy. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné tieto rozhodnutia označiť za nezlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou ustanovenými princípmi súdneho rozhodovania (čl. 144 ods. 1 ústavy).

K sťažovateľkou namietanému porušeniu jej práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd konštatuje, že z ustanovenia čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie o porušení iného práva chráneného dohovorom [napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Silver a ostatní c. Spojené kráľovstvo z 25. marca 1983]. Ústavný súd ďalej poznamenáva, že

podľa judikatúry ESĽP sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozhodnutie ESĽP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu z 27. apríla 1988).

Ústavný súd pri prieskume postupu a uznesenia krajského súdu a postupu a uznesenia najvyššieho súdu v označených konaniach nedospel k takému záveru, keďže napadnutý postup a uznesenie krajského súdu, ako aj napadnutý postup a uznesenie najvyššieho súdu nesignalizujú žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s možným porušením práva sťažovateľky mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd uzatvára, že nezistil možnosť porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom a uznesením najvyššieho súdu a postupom a uznesením krajského súdu, preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľka v tejto časti sťažnosti namietala neprimeranú dĺžku dovolacieho konania vedeného najvyšším súdom sp. zn. 2 Cdo 409/2013, pričom poukázala na to, že dovolanie proti uzneseniu okresného súdu ňou bolo podané ešte vo februári 2013 a najvyšší súd vo veci rozhodol až uznesením z 30. septembra 2014.

Ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

Ústavný súd po predbežnom oboznámení sa s priebehom namietaného konania konštatuje, že dovolacie konanie vedené najvyšším súdom bolo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už právoplatne ukončené, a preto nemôže byť objektívne daná možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namietaným postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní.

Sťažovateľka namietala aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy tým, že dovolaciemu konaniu vedenému najvyšším súdom bola pôvodne pridelená sp. zn. „2 Cdo 181/2013“ a počnúc od 20. novembra 2013 bolo dovolacie konanie vedené pod novou sp. zn. 2 Cdo 409/2013 a „*v úplne inom zložení súdneho senátu*“.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa odseku 4. Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

Ústavný inštitút zákonného sudcu je založený predovšetkým na zákonom určenej právomoci, ako aj vecnej a miestnej príslušnosti súdu. Okrem toho je potrebné vziať

do úvahy rozvrh práce, ktorý určuje sudcu alebo senát príslušný na rozhodnutie konkrétneho prípadu (obdobne II. ÚS 47/99, I. ÚS 11/01, III. ÚS 285/2010).

K tejto námietke sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že v danom prípade sťažovateľkou nebolo namietané ani preukázané, že by k zmenám v zložení senátu najvyššieho súdu 2 Cdo došlo v rozpore s rozvrhom práce najvyššieho súdu pre rok 2013. Pokiaľ sťažovateľka vidí porušenie ňou označeného základného práva v samotnej skutočnosti, že došlo k zmenám v zložení senátu 2 Cdo, ktorému bola jej vec pridelená, je potrebné uviesť, že súčasťou základného práva na zákonného sudcu je zásada prideľovania súdnej agendy a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce. Teda ak k zmenám v zložení senátu dochádza v súlade s rozvrhom práce konkrétneho súdu, uvedené samo osebe nemôže zakladať porušenie sťažovateľkou označeného základného práva.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2015